

Biện pháp quản lý hoạt động phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non công lập

Nguyễn Huy Dũng*

*Trường Đại Học Sài Gòn

Received: 10/12/2022; Accepted: 15/12/2022; Published: 23/12/2022

Abstract: An important task of a preschool is to organize the nurture, care and education of children from three months to six years old in order to encourage their comprehensive development. In particular, language development for children is considered the most important goal to prepare children for entering grade 1. In this article, the author deals with the management of language development activities for model children. Furthermore, teachers propose some measures to effectively manage this activity in preschool activities to meet the requirements of improving the quality of education in the current period.

Keywords: Management, language development activities, kindergarten, preschool.

1. Đặt vấn đề

Phát triển ngôn ngữ (PTNN) cho trẻ là một trong những mục tiêu quan trọng nhất của giáo dục mầm non (GDMN).

Ở trường mầm non PTNN cho trẻ là một nhiệm vụ hết sức quan trọng giúp trẻ nói mạch lạc, tăng vốn từ, phát âm chuẩn. Qua điều tra thực trạng tìm những nguyên nhân, hạn chế nhằm tìm biện pháp phát huy và khắc phục khó khăn để PTNN cho trẻ. Khả năng về sự phát âm của trẻ được tăng dần theo từng độ tuổi, trẻ có thể sử dụng thông thạo tiếng mẹ đẻ để giao tiếp. Để PTNN cho trẻ đó là bước đầu hình thành cho trẻ những năng lực ngôn ngữ như nghe lời nói và phát âm, khả năng sử dụng từ ngữ, các kiểu câu tiếng Việt và đặc biệt là nói năng mạch lạc trong giao tiếp và học tập, song song với đó trang bị cho các em một số kỹ năng tiền đọc, viết cần thiết để học tiếng Việt ở lớp một. Nhưng quan trọng hơn người GV mầm non có vai trò hết sức quan trọng trong việc hình thành và PTNN cho trẻ là một nhiệm vụ quan trọng góp phần phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ giúp trẻ phát âm đúng bởi ngay từ khi học nói trẻ đã cần phải nhớ được phải nói như thế nào do đó nhiệm vụ của người giáo viên (GV) là tổ chức xây dựng môi trường ngôn ngữ, tổ chức HĐ để trẻ được nghe, được nói một cách chuẩn mực nhất. Xem nó là câu nói có đóng góp những vai trò tích cực về mặt nhận thức, giáo dục và thẩm mỹ cho chính bản thân mình. GV được trang bị những kiến thức quan trọng về ngôn ngữ cùng với những cách thức và phương pháp để giải quyết các nhiệm vụ trong tâm của PTNN ở trẻ mầm non, hoàn thành một mục tiêu quan trọng: “Hình thành và PTNN tiếng mẹ đẻ cho trẻ mầm non.”

2. Biện pháp quản lý HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo

ở các trường mầm non

2.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về tầm quan trọng của HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở trường MNCL

Đây là biện pháp cần thiết nhằm giúp CBQL và GV hiểu được ngôn ngữ có vai trò đặc biệt trong sự phát triển toàn diện nhân cách trẻ trong đó có sự phát triển tình cảm xã hội.

* Nội dung và cách thực hiện

Hiệu trưởng cần tổ chức chỉ đạo nghiên cứu đầy đủ các văn bản chỉ thị, những quy định hướng dẫn của cơ quan quản lý cấp trên, tích cực tham gia các lớp tập huấn của sở Giáo dục và Đào tạo cùng với Phòng Giáo dục và Đào tạo về vấn đề quản lý, chỉ đạo, tổ chức thực hiện. Từ cơ sở đó CBQL, GV vận dụng có hiệu quả vào quản lý HĐ giáo dục ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo ở trường mầm non.

GV nhận thức đúng vai trò quan trọng trong việc phát triển của nhà trường đây là lực lượng nòng cốt góp phần nâng cao chất lượng giáo dục trong đó có giáo dục ngôn ngữ cho trẻ, để tăng cường nhận thức cho GV cần tạo điều kiện cho GV tham gia các lớp bồi dưỡng ngắn ngày, hoặc các buổi tập huấn vài ngày, qua đó GV được nâng cao trình độ và nhận thức về các vấn đề kinh tế, văn hoá, xã hội của đất nước và quốc tế.

Thực hiện tốt hoạt động bồi dưỡng GV vào kỳ nghỉ hè là điều kiện để giúp GV nâng cao nhận thức qua việc viết bài thu hoạch. Bồi dưỡng thường xuyên cũng được đánh giá qua kết quả kiểm tra cuối năm đây là điều kiện giúp GV nâng cao nhận thức của mình và vì mục đích nâng cao công tác của HĐ giáo dục ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo ở trường mầm non.

2.2. Tăng cường điều kiện hỗ trợ HĐ PTNN cho trẻ

mẫu giáo ở trường MNCL

Biện pháp này giúp thực hiện tốt việc tăng cường các điều kiện trên sẽ giúp cho HĐ PTNN trẻ được diễn ra thuận lợi, nâng cao chất lượng HĐ giáo dục cho trẻ ở các trường mầm non công lập.

*** Nội dung và cách thực hiện**

Chú trọng đáp ứng đủ điều kiện về chất lượng và số lượng đội ngũ GV trong thực hiện HĐ PTNN cho trẻ. Nhà trường xây dựng bầu không khí vui tươi, đoàn kết, hỗ trợ lẫn nhau trong HĐ giáo dục trẻ. Có chế độ động viên, khuyến khích đối với các bộ phận, cá nhân thực hiện tốt HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo.

Tăng cường sự phối hợp và hỗ trợ của cha mẹ trẻ trong thực hiện công tác chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ. Nhằm tăng cường sự phối hợp và hỗ trợ của cha mẹ trẻ trong thực hiện công tác giáo dục trẻ, hiệu trưởng cần thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phổ biến. Hiệu trưởng cần nêu rõ mục tiêu giáo dục, kế hoạch thực hiện chương trình năm học, các khoản thu chi cụ thể, rõ ràng, minh bạch cho toàn thể cha mẹ trẻ nắm rõ từ đó cha mẹ có sự phối hợp thực hiện chương trình và việc quản lý của nhà trường cũng được dễ dàng hơn.

Hiệu trưởng xây dựng văn hóa nhà trường, tạo uy tín, độ tin cậy từ phía cha mẹ trẻ bằng chính kết quả chăm sóc, giáo dục trẻ tốt.

Hiệu trưởng kịp thời nắm bắt thông tin và những phản ánh, đóng góp ý kiến từ cha mẹ trẻ để có những điều chỉnh phù hợp các HĐ của nhà trường. Nhà trường và gia đình có sự đồng thuận, từ đó có sự phối hợp và hỗ trợ của cha mẹ trẻ trong thực hiện giáo dục trẻ.

2.3. Xây dựng và hoàn chỉnh kế hoạch HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non

Biện pháp này nhằm giúp cho người quản lý chủ động, có định hướng cụ thể khi điều hành các HĐ giáo dục trẻ tại trường và đảm bảo thực hiện một cách có hệ thống, khoa học, mang lại hiệu quả cao khi thực hiện HĐ trên.

***Nội dung và cách thực hiện**

Để lập kế hoạch đạt được hiệu quả, người cán bộ quản lý cần xây dựng kế hoạch đảm bảo tính thống nhất giữa mục tiêu, nội dung, biện pháp, phương tiện và hình thức tổ chức HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo. Căn cứ vào tình hình thực tiễn của trường, căn cứ vào kết quả HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo của năm trước, thu thập các ý kiến đóng góp của cha mẹ trẻ, của đội ngũ GV tại trường, ngoài ra người quản lý cần tìm hiểu về tâm sinh lý trẻ, nhu cầu của trẻ từ đó có hướng xây dựng kế hoạch mang tính khả thi khi thực hiện.

Kế hoạch HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo cần tiến hành theo những bước sau:

Đầu tiên, là cần xác định và tuân thủ mục tiêu cần đạt được trong HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo, các quy định trong chương trình GDMN và các văn bản chỉ đạo của ngành.

Thứ hai, khảo sát các điều kiện về nhân lực, tài lực, tin lực,... đánh giá được mặt mạnh, mặt hạn chế của HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo của các trường.

Thứ ba, người quản lý sẽ xác định các nội dung sẽ HĐ khi thực hiện HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo tại trường.

Và cuối cùng là phân tích, chọn lựa cách thức thực hiện sao cho đạt được mục tiêu của HĐ đề ra.

2.4. Đổi mới công tác tổ chức HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non công lập

Biện pháp này nhằm giúp hiệu trưởng tăng cường quản lý tổ chức HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo hơn nữa, qua đó giúp cho hiệu trưởng sắp xếp thực hiện tổ chức các chuyên đề, trao đổi chia sẻ đổi mới phương pháp trong HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trẻ tại trường. Mặt khác giúp cho GV nắm rõ phương pháp, hình thức tổ chức thực hiện có hiệu quả.

*** Nội dung và cách thực hiện**

Căn cứ vào bảng kế hoạch đã lập trước đó, tùy vào điều kiện và tình hình của trường, hiệu trưởng lập danh mục các công việc và có sự sắp xếp, điều chỉnh thực hiện công việc theo trình tự hợp lý, cần hệ thống lại các HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo đảm bảo theo quy định và có tính khoa học. Sau đó hiệu trưởng xây dựng quy chế và tổ chức sự phối hợp giữa các bộ phận, cá nhân trong việc giáo dục trẻ.

Hiệu trưởng cần phổ biến rộng rãi kế hoạch đến các bộ phận, cá nhân trong trường nhà trường để mỗi cá nhân nắm rõ các công việc cần thực hiện. Trong quá trình tổ chức, hiệu trưởng nên sắp xếp các công việc ưu tiên, nhất là việc tăng cường công tác bồi dưỡng năng lực và phẩm chất cho GV, tập huấn cho đội ngũ nâng cao kiến thức và kỹ năng tổ chức HĐ giáo dục PTNN cho trẻ.

Sắp xếp, phân công nhân sự và các nguồn lực phù hợp với điều kiện thực tế tại trường hiệu trưởng cần tìm hiểu về tâm lý, sở trường, sở đoản, hoàn cảnh gia đình của từng GV, nhân viên để có sự phân công hợp lý. Sự phân công, sắp xếp công việc hợp lý sẽ giúp tập thể nhà trường tạo được mối đoàn kết và hỗ trợ lẫn nhau trong công việc, sẽ giúp cho GV và nhân viên yêu thích công việc, phát huy sở trường, mặt tích cực và khắc phục những mặt hạn chế của mình. Trong quá trình GV, nhân viên và tập thể khối tổ thực hiện

nhiệm vụ, hiệu trưởng quan sát và có những đánh giá, nếu cần thiết có sự điều chỉnh sự phân công.

2.5. Tăng cường công tác chỉ đạo HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non công lập

Biện pháp này nhằm tăng cường và đổi mới cách thức chỉ đạo thực hiện HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở trường MNCL chỉ đạo thực hiện các hình thức qua HĐ vui chơi, phương pháp sử dụng trò chơi để tổ chức HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo.

* Nội dung và cách thực hiện

Hướng dẫn GV tổ chức các HĐ giáo dục ngôn ngữ qua các phương pháp khác nhau như dùng trò chơi, thực hành, làm thí nghiệm, trải nghiệm, trao đổi, chia sẻ với cô và bạn, biểu đạt những hiểu biết của mình bằng các cách khác nhau. Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch đổi mới phương pháp HĐ giáo dục ngôn ngữ cho trẻ ở trường mầm non tạo điều kiện về tinh thần vật chất cho đổi mới phương pháp PTNN nhằm mang lại hiệu quả. Tổ chức bồi dưỡng GV về đổi mới phương pháp HĐ PTNN, thống nhất sử dụng các phương pháp gợi mở, thảo luận, tạo tình huống, đề xuất giải quyết, tìm cách khám phá giải quyết vấn đề. Trong quá trình dạy trẻ mẫu giáo làm quen với văn học, GV ngoài việc sử dụng một số phương pháp cũ để dạy trẻ, thì cần mạnh dạn kết hợp một số phương pháp mới thu hút trẻ vào HĐ để giúp trẻ phát triển tốt hơn về ngôn ngữ cũng như trí tưởng tượng nhằm giúp trẻ phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ. Đây là phương pháp giáo dục dạy học lấy trẻ làm trung tâm, phát huy tính tích cực, sáng tạo của trẻ, GV chỉ đóng vai trò là người hướng dẫn gợi mở, giúp trẻ phát huy hết năng lực của mình. Thường xuyên kiểm tra, dự giờ, thăm lớp, tổng kết đánh giá chất lượng và hiệu quả của từng việc đã thực hiện, rút ra bài học kinh nghiệm. Chỉ đạo hướng dẫn GV soạn kế hoạch HĐ lấy trẻ làm trung tâm, phát huy tính chủ động và khả năng sáng tạo của trẻ, sử dụng phương pháp trò chơi trong HĐ.

2.6. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá HĐ PTNN cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non công lập

Biện pháp này giúp CBQL sẽ tìm ra nguyên nhân và hướng dẫn GV tìm cách khắc phục và thực hiện tốt mục tiêu kế hoạch đã đề ra * Nội dung và cách thực hiện Để giúp cho ngôn ngữ của trẻ phát triển tốt thì đòi hỏi người cán bộ quản lý trong trường phải quan tâm đến công tác chỉ đạo, phối hợp kiểm tra đánh giá chất lượng giảng dạy của từng GV đây là nhiệm vụ cần phải được thực hiện vì thế nhà trường cần xây dựng kế hoạch kiểm tra quản lý GV trong việc thực hiện quy chế chuyên môn thông qua trước tập thể được tập thể thống nhất đưa vào thực hiện. Để

đánh giá được chất lượng giảng dạy của GV đòi hỏi công tác kiểm tra là không thể thiếu, kiểm tra phải dựa vào kế hoạch đã xây dựng từ trước có quyết định phân công người đi kiểm tra người đi kiểm tra là phó hiệu trưởng, tổ trưởng và GV có kinh nghiệm nhiều năm và có năng lực.

Kết quả kiểm tra sẽ được sơ kết ở học kỳ những mặt làm được và những mặt tồn tại được đem ra nhận xét rút kinh nghiệm, dựa vào những mặt hạn chế hiệu trưởng có thể yêu cầu tổ trưởng chuyên môn của các tổ tìm ra giải pháp có hiệu quả để khắc phục, từ giải pháp đó sẽ được bàn bạc và đưa vào áp dụng ở học kỳ tiếp theo. Sau cùng tổng kết vào cuối năm học, kết thúc năm có thể nhận định lại các biện pháp mà tổ trưởng đã đưa ra có mang lại hiệu quả hay không, nếu kết quả khả quan sẽ được áp dụng vào năm tới còn kết quả chưa cao cần tổ trưởng suy nghĩ và thay đổi cho phù hợp.

3. Kết luận

PTNN đối với con người nói chung và trẻ mầm non nói riêng là không thể phủ nhận. Việc tiếp nhận và sử dụng ngôn ngữ một cách chuẩn mực, đúng quy tắc và văn hóa là yêu cầu bắt buộc đối với mọi chúng ta. Nó trở thành một mục tiêu quan trọng. Thực tế cho thấy việc áp dụng các HĐ PTNN vào trong quá trình dạy và học trong nhà trường đã giúp trẻ hứng thú tham gia vào các HĐ học tập hơn. Trẻ phát âm đúng, to, rõ ràng, mạch lạc, Trẻ sử dụng từ ngữ linh hoạt, phong phú trong giao tiếp. Trẻ biết sử dụng ngôn ngữ, giọng điệu trong kể chuyện sáng tạo và kể chuyện theo trí nhớ. Trẻ biết đọc thơ diễn cảm, trẻ mạnh dạn trả lời câu hỏi của GV cùng với đó trẻ tự tin trong giao tiếp với mọi người xung quanh từ đó tạo tâm thế cho trẻ vào lớp 1. Việc sử dụng biện pháp nào là tùy thuộc vào điều kiện về cơ sở vật, trình độ nhận thức, đặc điểm văn hóa... của từng địa phương, nhưng biện pháp phải tối ưu nhất cho lứa tuổi đó. Đây là cơ sở quan trọng để chúng tôi tiếp tục thiết lập cơ sở lí luận và khảo sát thực tiễn, từ đó đề xuất các biện pháp quản lý HĐ PTNN cho trẻ mầm non hiệu quả trong thời gian tới.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2020). *Thông tư số 52/2020/TT-BGDĐT ngày 31 tháng 12 năm 2020 về Điều lệ Trường mầm non.*
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). *Thông tư số 01/2021/VBHN-BGDĐT ngày 13 tháng 04 năm 2021 về Ban hành Chương trình GDMN.*
3. Đinh Hồng Thái - Trần Thị Mai. (2011). *Giáo trình Phương pháp PTNN cho trẻ mầm non.* NXB Giáo dục Việt Nam.